

148

Besluit van 25 maart 1989, houdende tweede wijziging van het Landbouwkwaliteitsbesluit scharreleieren

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw en Visserij van 13 oktober 1988, No. J. 88/9962, Directie Juridische en Bedrijfsorganisatorische Zaken, gedaan mede namens de Staatssecretaris van Economische Zaken (A. J. Evenhuis);

Overwegende, dat ter bevordering van de afzet van eieren, en ter uitvoering van de in het kader van de gemeenschappelijke marktordening in de sector eieren vastgestelde bepalingen ingevolge Verordening (EEG) No. 95/69 (Pb EG L 13), zoals laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) No. 3906/86 (Pb EG L 364), aanvullende regelen moeten worden gesteld met betrekking tot bepaalde aanduidingen en produktiewijzen van eieren; en dat het voorts wenselijk is de mogelijkheid op te nemen dat aanvullende regelen door het Produktschap voor Pluimvee en Eieren worden gesteld;

Gelet op de artikelen 2, 4 en 8 van de Landbouwkwaliteitswet (Stb. 1971, 371);

Gehoord

de Stichting Scharreleieren Controle,
het Landbouwschap,
het Produktschap voor Pluimvee en Eieren,
het Bedrijfschap voor de Groothandel in Eieren en Eiprodukten en de Eiproduktenindustrie,
de Nederlandse Organisatie van Pluimveehouders van de 3CLO (NOP) (kring scharrelkippenhouders),
de Stichting Centraal Bureau Levensmiddelenhandel,
de Consumentenbond,
het Konsumenten Kontakt,
de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren,
de Belangengroep «Rechten voor al wat leeft», en
de Stichting «Lekker Dier»;

De Raad van State gehoord (advies van 21 december 1988, No. W11.88.0579);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Landbouw en Visserij van 15 maart 1989, No. J. 8948, Directie Juridische en Bedrijfsorganisatorische Zaken, uitgebracht mede namens voornoemde Staatssecretaris van Economische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Landbouwkwaliteitsbesluit scharreleieren (Stb. 1978, 636)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Onder vervanging van het leesteken punt aan het slot van artikel 1 door een punt-komma wordt aan dit artikel toegevoegd:

EEG-verordening: Verordening (EEG) No. 95/69 van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 17 januari 1969 (Pg EG L 13) met betrekking tot bepaalde handelsnormen voor eieren;
produktschap: Produktschap voor Pluimvee en Eieren.

B

Artikel 2 wordt vervangen door:

Artikel 2

1. Op kleine verpakkingen met eieren van klasse A mag, ter aanduiding van de produktiemethode, een van de volgende vermeldingen worden aangebracht:

- a. eieren van hennen met vrije uitloop-extensief systeem;
- b. eieren van hennen met vrije uitloop;
- c. scharreleieren;
- d. eieren van in volièrtes gehouden hennen,

welke vermelding in geval van uitvoer naar, onderscheidenlijk invoer uit een Lid-Staat van de EEG mag zijn aangebracht in een of meer talen van de Europese Gemeenschappen, overeenkomstig artikel 11, eerste lid van de EEG-verordening.

2. Het is, bij het verhandelen van eieren, verboden op of bij eieren dan wel op of bij de verpakking ervan:

- a. de vermeldingen als bedoeld in het eerste lid aan te brengen of te bezigen, tenzij met betrekking tot deze eieren is voldaan aan het bij of krachtens de artikelen 3 en 4 van dit besluit bepaalde;
- b. andere dan de in het eerste lid bedoelde vermeldingen ter aanduiding van de produktiemethode van eieren aan te brengen of te bezigen of afbeeldingen aan te brengen of te bezigen die misleidend zijn of kunnen zijn met betrekking tot de produktiemethode.

3. Het verbod van het tweede lid, onderdeel a geldt niet voor uit een andere Lid-Staat van de EEG ingevoerde eieren die geproduceerd zijn op bedrijven die voldoen aan de in de bijlage bij de EEG-verordening vermelde minimumvoorwaarden.

4. Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing op binnengekomen douanegoederen in de zin van de Algemene wet inzake de douane en de accijnzen (Stb. 1961, 31).

C

Artikel 3 wordt vervangen door:

Artikel 3

1. Onze Minister stelt voor eieren, als bedoeld in artikel 2, eerste lid, regelen met betrekking tot:

- a. de hoedanigheid, de sortering, de verzorging, de verpakking en de aanduiding;
 - b. de inrichting en het gebruik van de ruimte bestemd voor de kippen, die deze eieren voortbrengen;
 - c. de voeding, drenking en verzorging van de kippen, die deze eieren voortbrengen;
 - d. de kippen die deze eieren voortbrengen.
2. De in het eerste lid bedoelde regelen kunnen verschillen naar gelang van de soort, de oorsprong, de herkomst en de geografische bestemming van de in artikel 2, eerste lid, bedoelde eieren.

D

Na artikel 3 wordt een nieuw artikel 3a ingevoegd:

Artikel 3a

1. Onze Minister kan bepalen dat de in artikel 3, eerste lid, bedoelde regelen in een door hem te bepalen omvang bij verordening worden gesteld door het bestuur van het produktschap.
2. Onze Minister kan met betrekking tot het verlenen van de medewerking als bedoeld in het eerste lid regelen stellen of aanwijzingen geven.
3. Onze Minister kan bepalen dat krachtens verordening, als bedoeld in het eerste lid, vastgestelde nadere voorschriften en genomen besluiten de goedkeuring behoeven van een door hem aangewezen autoriteit.

E

Artikel 6 wordt vervangen door:

Artikel 6

De Stichting Nederlands Eiercontrole Bureau is ten aanzien van de in artikel 2, eerste lid, bedoelde eieren:

- belast met het toezicht op de naleving door de bij haar aangesloten van de bij of krachtens dit besluit gestelde regelen;
- belast met de keuring als bedoeld in artikel 4, eerste lid;
- bevoegd tot het uitreiken van de in artikel 4 bedoelde merken, tekenen en bewijsstukken.

F

Na artikel 6 wordt ingevoegd een nieuw artikel 6a:

Artikel 6a

Producenten van eieren als bedoeld in artikel 2, eerste lid, alsmede pakstations waar in Nederland geproduceerde eieren als bedoeld in artikel 2, eerste lid, worden gesorteerd of verpakt, dienen aangesloten te zijn bij die in artikel 6 genoemde controle-instelling.

G

Aan artikel 9 wordt onder nummering van de huidige tekst tot het eerste lid, een nieuw tweede lid toegevoegd:

2. Onze Minister kan bepalen dat een vrijstelling of een ontheffing als in het eerste lid bedoeld, door het produktschap wordt verleend of in door hem te bepalen gevallen door het produktschap wordt verleend.

Hij kan ter zake van het verlenen van zodanige vrijstelling of ontheffing regelen stellen of aanwijzingen geven. Hij kan voorts bepalen dat een besluit, waarbij een zodanige vrijstelling of ontheffing wordt verleend, de goedkeuring behoeft van een door hem aangewezen autoriteit.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Landbouw en Visserij. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 13 juni 1989, nr. 112

¹ Gewijzigd bij Koninklijk besluit van 1 mei 1981, Stb 338.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Tavarnelle, 25 maart 1989

Beatrix

De Minister van Landbouw en Visserij,
G. J. M. Braks

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
A. J. Evenhuis

Uitgegeven de *zestiende* mei 1989

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

1. Algemeen

Het onderhavige besluit tot wijziging van het Landbouwkwaliteitsbesluit scharreleieren geeft, voor zover nodig, voor Nederland uitvoering aan de EEG-voorschriften met betrekking tot het mogen aanbrengen van vermeldingen omtrent andere dan gangbare produktiewijzen van eieren. Deze voorschriften zijn vervat in artikel 11 van Verordening (EEG) No. 95/69 (Pb EG L 13) van de Commissie met betrekking tot bepaalde handelsnormen voor eieren en in de bijlage bij die verordening. De uiteindelijke totstandkoming van EEG-voorschriften op dit terrein vormt een erkenning dat er een volwassen markt is voor deze eieren. Producenten kunnen kiezen welke produktiemethode zij wensen toe te passen en consumenten hebben een duidelijke keuze indien zij bij de aankoop van eieren het welzijn van de kippen «als kwaliteitsaspect» mee willen laten wegen.

De Nederlandse scharreleierenregeling heeft in grote lijnen model gestaan voor de thans in EEG-kader tot stand gekomen regeling. Nieuw is de introductie van een tweetal aanduidingen omtrent produktiewijzen, waarbij de kippen in meer of mindere mate over uitloop in de open lucht beschikken (vrije uitloop-extensief systeem en vrije uitloop systeem) en de aanduiding van het produktiesysteem, waarbij de kippen in strooiselschuren met verschillende niveaus verblijven (volièresysteem).

De EEG-verordening stelt minimumeisen waaraan de bedrijven, die de onderscheidene soorten eieren produceren, moeten voldoen. Deze minimumeisen gelden onverminderd verdergaande nationale maatregelen die, met inachtneming van het Gemeenschapsrecht en de gemeenschappelijke handelsnormen voor eieren, van toepassing zijn op de producenten van de betrokken Lid-Staat.

Een aantal eisen voor scharreleieren uit de Nederlandse regeling zijn in de EEG-verordening opgenomen. De eis inzake de bezettingsdichtheid vormt daarvan wel de meest wezenlijke.

Het Nederlandse verbod om de vleugelpunten bij kippen te verwijderen (leewieken) en om de dieren geforceerd in de rui te brengen, alsmede bepaalde voorschriften inzake voeding, drenking en verzorging, zijn niet in de EEG-verordening opgenomen, maar handhaving is mogelijk in het licht van de bevoegdheid van de Lid-Staten om voor de producenten op hun eigen grondgebied verdergaande eisen te stellen.

Aan het Produktschap voor Pluimvee en Eieren is in dit besluit een regelgevende taak in medebewind toebedacht. Hiervoor is gekozen aangezien het produktschap reeds met de uitvoering van de andere elementen van Verordening (EEG) No. 95/69 is belast.

2. Artikelsgewijs

Artikel 1, onderdeel B

In artikel 2, eerste lid, zijn thans ook de andere in de EEG-verordening genoemde vermelding inzake de produktiemethode van eieren opgenomen.

Het tweede lid bevat de voor de strafbaarstelling onder de Wet op de economisch delicten noodzakelijke verbodsbepaling. Het derde lid is noodzakelijk in verband met de hiervoor reeds genoemde bevoegdheid nationaal strengere eisen te stellen.

Op de verpakking van in Nederland geproduceerde eieren mogen de betrokken vermeldingen uitsluitend worden aangebracht indien met betrekking tot deze eieren is voldaan aan het bij of krachtens de artikelen 3 en 4 van dit besluit bepaalde. Op de verpakking van uit andere Lid-Staten ingevoerde eieren mogen de bedoelde vermeldingen slechts worden aangebracht indien met betrekking tot deze eieren is voldaan aan de minimumvoorwaarden van de EEG-verordening.

Onderdeel C

Artikel 3, eerste lid, geeft aan ten aanzien van welke kwaliteitsaspecten betreffende de produktiemethode voorschriften zullen worden gesteld. Deze voorschriften zullen in ieder geval bestaan uit de ingevolge Verordening (EEG) No. 95/69 binnen de Europese Gemeenschap geldende minimumvoorwaarden. Daarnaast kunnen nationaal strengere eisen worden gesteld.

Deze verdergaande voorschriften, die verenigbaar moeten zijn met het Gemeenschapsrecht en moeten beantwoorden aan de gemeenschappelijke handelsnormen voor eieren, zullen van toepassing zijn voor Nederlandse producenten.

De krachtens artikel 3 vast te stellen voorschriften zullen gericht zijn op het bevorderen van het welzijn van de leghennen, zoals bijvoorbeeld het in het kader van de scharreleierenregeling reeds bestaande leewiekverbod, het verbod om de leghennen geforceerd in de rui te brengen, voorschriften inzake de drinkwater- en mestbakvoorzieningen. Met het oog op het overwegend technische karakter van de te stellen normen is er de voorkeur aan gegeven deze niet in het besluit zelve maar in nadere uitvoeringsregelingen op te nemen, zoals dit tot dusver ook met betrekking tot scharreleieren geschiedde.

Met de technische aard van de voorschriften hangt immers de behoefte samen om de eisen op flexibele wijze te kunnen bijstellen naar gelang nieuwe technieken of resultaten van onderzoek op het gebied van het welzijn van dieren daartoe aanleiding geven.

Bij het vaststellen van nationale voorschriften die verder gaan dan de communautaire minimumeisen, zal de regelgever rekening moeten houden met de eventuele negatieve effecten hiervan voor de afzetmogelijkheden van de Nederlandse producenten op de Nederlandse markt en op de markten van andere Lid-Staten, waar zij zullen concurreren met producenten uit andere Lid-Staten die aan minder strenge eisen behoeven te voldoen om de eieren van dezelfde welzijnsvriendelijke aanduidingen te voorzien.

De ingevolge de Landbouwkwaliteitswet voorgeschreven procedure waarin voorzien is dat de minister voorafgaand aan het vaststellen van maatregelen het betrokken bedrijfsleven en de betrokken belanghebbendenorganisaties hoort, waarborgt onder meer dat met de behoeften en ontwikkelingen aan vraag- en aanbodzijde van de markt rekening zal worden gehouden.

Onderdeel D

Ingevolge artikel 3a bestaat de mogelijkheid het stellen van regelen als bedoeld in artikel 3, eerste lid, aan het Produktschap voor Pluimvee en Eieren op te dragen. De overdracht van deze regelgevende bevoegdheid, die inmiddels in voorbereiding is, zal bij ministeriële regeling geschieden.

Het ontwerp-besluit voorzag in de voortzetting van de werkzaamheden van de Stichting Scharreleierencontrole met betrekking tot scharreleieren en in controle door de Algemene Inspectiedienst ter zake van de drie nieuw geïntroduceerde op welzijnsvriendelijke wijze geproduceerde eieren.

Verscheidene van de organisaties aan wie het ontwerp-besluit om advies is gezonden, gaven als hun mening te kennen het ongewenst te achten dat het toezicht op de naleving aan verschillende instanties zou worden opgedragen.

Teneinde aan de bezwaren van een versnippering van de controle tegemoet te komen werd, mede gelet op het streven opsporingsdiensten niet met oneigenlijke taken te belasten, voorzien in het opdragen aan de Stichting Nederlands Eiercontrole Bureau van de controletaken die aanvankelijk de Algemene Inspectiedienst zou gaan vervullen alsmede in de integratie op afzienbare termijn van de Stichting Nederlands Eiercontrole Bureau en de Stichting Scharreleierencontrole tot één controle-instelling.

Deze integratie is met ingang van januari 1989 gerealiseerd. Langs deze weg is inmiddels een doelmatige concentratie van controle-activiteiten in de gehele eiersector bewerkstelligd, daar de Stichting Nederlands Eiercontrole Bureau thans als controle-instelling werkzaam is op het gebied van zowel de «gewone» eieren, waarbij de Algemene Inspectiedienst een aantal controletaken heeft kunnen afstoten als de scharreleieren.

Derhalve kan thans volstaan worden met de aanwijzing van de Stichting Nederlands Eiercontrole Bureau als controle-instelling. Ter aanduiding van de produktiemethode van Nederlandse «Scharreleieren» is reeds in de Landbouwkwaliteitsbeschikking scharreleierenkeuring en -merken in een merk voorzien. Voor de nieuwe vermelding bestaan nog geen specifieke merken. Bij gebleken behoefte zal daarin worden voorzien.

Onderdeel F

Pakstations die eieren als bedoeld in artikel 2, eerste lid, sorteren of verpakken, vervullen in het kader van de toepassing van de EEG-verordening een bijzondere functie. Zij bepalen of een ei onder één der door de EEG toegelaten vermeldingen inzake de produktiemethode in de handel zal worden gebracht. Een pakstation kan besluiten eieren, die weliswaar volgens een der welzijnsvriendelijke methoden zijn geproduceerd, niettemin als «gewoon» ei in de handel te brengen. Bij voorbeeld vanwege afwijkende maten of gewichten of omdat de vraag naar deze eieren stagneert.

Voor de toepassing van de EEG-verordening moet daarom onder de produktiefase van «welzijnsvriendelijke» eieren mede worden verstaan het aanbrengen door het pakstation van vermeldingen die betrekking hebben op de wijze waarop de eieren zijn geproduceerd. De functie die het pakstation daarbij vervult is daarmee in zoverre te beschouwen als onderdeel van het productieproces van deze eieren. Tevens gaat zij vooraf aan het in het verkeer brengen, verder verhandelen, uitvoeren of ten uitvoer aanbieden van eieren als «welzijnsvriendelijke» eieren.

Ingevolge artikel 11, tweede lid, van de EEG-verordening moeten pakstations worden gemachtigd om de toegestane vermeldingen inzake «welzijnsvriendelijke» produktiemethoden van eieren te gebruiken en moeten zij afzonderlijk worden geregistreerd bij de bevoegde instantie van de Lid-Staat, op welk grondgebied de bedrijfsruimten van het

pakstation zijn gelegen. Producenten moeten zich ingevolge deze bepalingen eveneens doen registreren. Voor het toepassen van deze bepalingen is in artikel 6a van het Landbouwkwaliteitsbesluit scharreleieren voor de betrokken producenten en pakstations de verplichting opgenomen om zich aan te sluiten bij de Stichting Nederlands Eiercontrole Bureau.

Onderdeel G

Ingevolge artikel 9, tweede lid, kan de bevoegdheid tot het verlenen van vrijstelling en ontheffing eveneens aan het Produktschap voor Pluimvee en Eieren worden toegekend.

3. Beknopte toetsing aan de Aanwijzingen inzake terughoudendheid met regelgeving

Het besluit strekt ertoe, zoals in het algemeen deel van de toelichting weergegeven, door wijziging van het bestaande Landbouwkwaliteitsbesluit scharreleieren uitvoering te geven aan EEG-voorschriften inzake de vermelding van bepaalde produktiemethoden op kleinverpakkingen voor eieren.

Het bevat geen elementen waarin door andere regelingen wordt voorzien.

In uitvoering, financiering en bestuursinstrumenten verandert in zoverre iets dat het Produktschap voor Pluimvee en Eieren belast zal worden met het stellen van normen in medebewind voor welzijnsvriendelijke produktiemethoden voor eieren en dat de Stichting Nederlands Eiercontrole Bureau met het toezicht op de naleving wordt belast. Nieuwe lasten voor het bedrijfsleven vloeien uit de regeling niet voort. De handhaving van de regeling vindt plaats met de bestaande voorzieningen, zoals de uitoefening van tuchtrecht. Bij aangeslotenen van de Stichting Nederlands Eiercontrole Bureau wordt door deze privaatrechtelijke controle-instelling toezicht uitgeoefend. Overtredingen door aangeslotenen begaan, worden in beginsel tuchtrechtelijk afgedaan. Andere categorieën overtredingen worden evenals voorheen via het strafrecht gehandhaafd. De Algemene Inspectiedienst is met opsporing belast.

Voor openbaar ministerie en strafrechter valt geen taakverzwaring te verwachten.

De Minister van Landbouw en Visserij,
G. J. M. Braks

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
A. J. Evenhuis